

Odvaha, expanzia aj odchádzanie. Ako lídri formujú úspešnú budúcnosť

Mnoho slovenských podnikateľov aj topmanažérov odchádza do zahraničia, najmä do Českej republiky

Jaroslav Havel

Úspech v biznise je často nielen výsledkom tvrdej práce a schopnosti reagovať na neustále sa meniaci trh, ale aj odvahy robiť zásadné rozhodnutia. Čo spája najlepších manažérov a manažérky, je ich schopnosť strategicky myslieť dopredu a prijímať nevyhnutné kroky, aby zaistili dlhodobú prosperitu. V poslednom období sme svedkami odchodu mnohých slovenských podnikateľov aj topmanažérov do zahraničia, najmä do Českej republiky. Za päť rokov zásadne vzrástol počet slovenských podnikateľov, ktorí zamierili do Česka – v porovnaní s rokom 2020 je ich tento rok o päťtisíc viac. Mnohí naberajú tento smer nielen v biznise, ale aj v osobnom živote. Nielen pre historickú blízkosť oboch krajín, ale dôvody môžu mať aj ekonomické, politické či rodinné.

Smer zahraničie

Aktuálne sme svedkami odchodu z aktívnej činnosti prvej generácie slovenských podnikateľov, ktorí zakladali svoje firmy v 90. rokoch. Títo podnikatelia, teraz už v dôchodkovom veku, buď odovzdávajú svoje podniky rodine, manažmentu, alebo ich predávajú. Tento jav, keď odchádza k hromadnému odchodu celej jednej generácie, je unikátny pre krajiny bývalého východného bloku, kde kapitalizmus vznikol až po revolúcii. Aj my v HAVEL & PARTNERS, ako aj v našej rodinnej kancelárii ONE FAMILY OFFICE vníma-

me, že podnikatelia z 90. rokov, často aj privatizéri, ktorí dnes majú vyše sedemdesiat rokov, si chcú po rokoch tvrdej práce užít zvyšok života, čo je jedným z dôvodov, prečo sa rozhodujú pre takéto zásadné kroky.

Istota a stabilita

Aktuálna vlna odchodu Slovákov za hranice má však korene aj v rastúcej podnikateľskej nestabilite na Slovensku či v potrebe zaistiť ochranu majetku a osobnú bezpečnosť. Netýka sa to pritom len generácie po-revolučných podnikateľov, všetci nie sú ani z jedného politického spektra.

Za posledné roky nás oslovili vyššie desiatky až nižšie stovky najbohatších Slovákov. Väčšina totiž vníma polarizáciu spoločnosti, ale aj dlhodobé fungovanie verejnej správy. Nie je to teda o koalícii alebo opozícii, je to o komplexnej istote a stabilite v krajine, a preto si často hľadá

jú nové útočisko, ktoré by bolo stabilnejšie a bezpečnejšie, a to najmä z rodinných dôvodov.

Pre mnohých je preto prirodzeným krokom odchod či čiastočný prechod do Česka. Historická, kultúrna a jazyková blízkosť, ľahšia administratíva a moderný právny systém poskytujú pevný základ pre pokračujúci podnikateľský úspech. Pri súkromnom majetku úspešných Slovákov a jeho účinnej ochrane potom dobre fungujú v slovenskom prostredí nástroje podľa českého práva – nadačné fondy. S tímom našich právnikov, daňových poradcov a účtovníkov sme ich vytvorili stovky, máme teda praktické skúsenosti, ako s nimi pracovať, a vieme ich prispôbiť individuálnym potrebám každej rodiny či jednotlivca.

Flexibilita ako kľúč k úspechu

Odliv nie je iba výrazom politických či ekonomických okolností, ale aj manažérskej vízie. Úspešní podnikatelia, ktorí sa rozhodujú pre presun svojich firiem či osobného majetku, ukazujú mimoriadnu schopnosť adaptácie na nové výzvy. To je presne to, čo robí manažérov úspešnými – nezostávajú fixovaní na jedno miesto či jeden trh, ale dokážu vyhodnotiť nové príležitosti a prispôbiť sa zmenám.

Podobne uvažujeme aj my. Tento rok sme sa napríklad s našou kanceláriou pustili za hranice Česka a Slovenska a otvorili sme priame zastúpenie HA-

VEL & PARTNERS v nemeckom Frankfurtu, ktorý vnímame ako bránu do svetového biznisu. Podobnú strategickú flexibilitu pozorujem u tohtoročných kandidátov na ocenenie TREND Manažér roka. Títo lídri, ako je napríklad generálny riaditeľ Dynamik Holdingu Vladimír Viktor mladší alebo riaditeľka Deutsch-Mann Internationale Spedition Miriam Ponišťová, dokázali nielen rozšíriť svoje firmy do zahraničia, ale aj vytvoriť silné tímy, ktoré fungujú vo svete, či už ide o Českú republiku, Srbsko, Chorvátsko, alebo Dubaj a ďalšie krajiny. Ako manažéri dnešnej doby totiž vedia, že kľúčom k úspechu je diverzifikácia a schopnosť rozpoznať synergiu na medzinárodnej úrovni.

Či už podnikatelia odchádzajú do zahraničia, alebo zostávajú doma, jedno je isté: úspech neznamena zotrvanie na jednom mieste, ale odvahu čeliť novým výzvam a schopnosť prispôbiť sa meniacim sa podmienkam. To je lekcia, ktorú by sme si mali vziať z príbehov tých najlepších manažérov, ktoré nájdeme aj medzi tohtoročnými nominovanými na ocenenie TREND Manažér roka. Pretože lídri, ktorí hľadajú hranice súčasných možností či už geograficky, technologicky, alebo trhovo, majú pred sebou otvorené dvere k ďalšiemu rastu.

Jaroslav Havel je riadiaci partner HAVEL & PARTNERS a hlavný partner a investor ONE FAMILY OFFICE